JAVASCHE COURANT.

No. 35.

DONDERDAG den 20sten Maart 1828.

OFFICIEEL GEDEELTE.

(Besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, van den 15den maart 1828 no. 3.)

IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië,

Gelezen eene missive van den Luitenant Gouverneur Generaal, d. d. 29 februari ll. no. 353:

Heeft goedgevonden en verstaan, te bepalen, zoo als geschiedt bij deze, dat ambtenaren, uithoofde hunner betrekking tot het stellen van borgtogt verpligt, daartoe alléén dan zullen gehouden zijn, wanneer zij tot den door hen bekleeden post *definitievelijk* zijn benoemd.

Afschrift, enz.

TJIPANNAS, *den 15den maart 1828.*

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

(Besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, van den 15den maart 1828 no. 4.)

IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië,

Gelezen eene missive van den Luitenant Gouverneur Generaal, d. d. 1 dezer no. 358;

Heeft goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat het dragen der kostumes, reeds bepaald of nog nader te bepalen, in het algemeen, alleen verpligtend is voor ambtenaren, definitief tot den door hen bekleeden post benoemd; zullende ambtenaren, met de *waarneming* van functien belast, tot het dragen derzelve alleen dan de bevoegdheid hebben, wanneer daartoe door hen eene speciale vergunning zal zijn verkregen.

Afschrift, enz.

TJIPANNAS, *den 15den maart 1828.*

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

EXTRACT uit het Register der Handelingen en Resolutien van den Luitenant Gouverneur Generaal in Rade.

BATAVIA, *den 14den maart 1828.* (No. 15)

Krachtens de appostillaire dispositie van den Kommissaris Generaal d. d. 7 dezer no. 8,

Is goedgevonden en verstaan:

In het algemeen, te bepalen, gelijk geschiedt bij deze, dat gepensioneerde korporaals en soldaten, die onbekwaam of boven de jaren zijn, om *persoonlijk* schutterlijken dienst te presteren, alsmede *vrouwen* zonder onderscheid, vrij zullen zijn van contributie voor de schutterij.

Zullende deze bepaling, door middel van de Javasche Courant, ter kennis van alle belanghebbende autoriteiten, en van het algemeen worden gebragt.

Accordeert met voorschreven Register.

De Algemeene Secretaris,
wd. Raad van Indië,
BOUSQUET.

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal zijn de volgende dispositien genomen.

Korps Djajang Sekars.

BENOEMD:

Tot tweeden luitenant adjudant, de adjudant onder-officier bij gemeld korps, *M. Huijsers.*

NIET-OFFICIEEL GEDEELTE.

INDIGO AANBOUW.

Onder de menigvuldige voorwerpen van agricultuur, die een zorgzaam onderzoek en tevens eene gepaste aanmoediging van ons tegenwoordig bestuur ondervinden, dient men buiten twijfel de indigo-planting eene plaats aantewijzen; zulks zoo wel ten aanzien van deszelfs hooge belangrijkheid als een voorwerp des handels, dan ook ten opzigte der eigenaardige aanplanting en toebereiding, die gedeeltelijk in de hoedanigheid van de inzaam te zoeken zijn, dan in nog ruimer mate van externen invloed en van omstandigheden afhankelijk worden, die aan den wil en de doeltreffende maatregelen van den planter onderworpen zijn.

De in een onzer laatste couranten opgenomene memorie, omtrent de voordeelen eener in de residentie Pekalongang uitgebreide daartestellen indigo planting, is mij voorgekomen als op *hypothesen* gebouwd te zijn, welke van eene misvatting niet vrij te pleiten zijn; wordende uit dien hoofde het memoriaal aan eene nadere beschouwing onderworpen. Om te bewijzen, dat de redenen, welke schijnbaar voor hetzelve getuigen, op losen grond staan en dus weinig geschikt, om aan meer belangrijke en gewigtige beweegredenen, tegen de voorgestelde onderneming, weerstand te bieden.

Het is hier de bedoeling niet over de aanleidende oorzaken te spreken, die in verscheidene tijden het gelukkige slagen der indigo kultuur in den weg stonden, over die aangelegenheid is genoeg geschreven om te weten, dat de min gelukkige resultaten aan omstandigheden worden toegeschreven, die zich meer of min in het bereik en bedwang van den planter bevonden, het boven vermelde memoriaal heeft de onderhavige zaak in drie afdeelingen gesplitst en wel

1° Onmiddelijk na den padie oogst op denzelfden grond eene indigo planting daartestellen en dus de sawavelden van de noodzakelijke tusschenpozing van 4 à 5 maanden te berooven. Of die indigo planting met vrucht tot stand te brengen zal verder [illegible]

2. De inboorling in de vrije beschikking over zijne sawavelden beperkt en aan denzelven de verpligting opgelegd worden om onder den naam van sicapes de indigo velden te bebouwen en bij de fabrikatie zelve werkzaam te worden. Eindelijk:

3. Aan den rijstbouw een gedeelte der sawavelden te onttrekken en dezelve met indigo te beplanten, ten einde aan dit voortbrengsel eene tot dus verre gemiste uitgebreidheid te bezorgen.

De indigo—indigofera tinctoria—(in de arabische uitspraak el-nil, nila, en van den Javaan tom geheeten), werd na de vestiging van onze eerste volkplanting in Oost-Indië, in den beginne der 17de eeuw, met Hollandsche schepen naar Europa gebragt. Dezelve werd spoedig het voorwerp van eenen gewigtigen en tevens winstrijken handel omdat de wijze van deszelfs planting en toebereiding aan de kennis van een lokaal geheim scheen toe te behooren en voornamelijk op die plaatsen van Java en de Kust van Indië voorspoedig voortkwam, dewelke aan het bewind der toenmalige kompagnie onderworpen waren. De indigo-planting vond eenen weg naar West-Indië en Zuid-Amerika en ons vertier moest derhalve bij de mededinging der Franschen en Spanjaarden op den markt van Europa verminderen. Hierbij voegde zich de omstandigheid dat de waidplant (glaustum, la guede) onder Lodewijk den 14den in het Zuiden van Frankrijk en in het bijzonder in Languedoc eene groote aanmoediging vond, bovendien de indigo-verf in duurzaamheid overtroffen heeft ofschoon deze ten opzigte der bevalligheid van kleur eene voorkeur behield.

[illegible] tot het tijdstip [illegible] vreemde mogendheden in deze gewesten in den jare 1811.

De korte regering van Frankrijk op Java was buiten de mogelijkheid gesteld iets van aanbelang voor de industrie in Indie te doen, en het interregnum der Engelschen heeft geen belang in de aanmoediging van de indigo kultuur gesteld, uithoofde eener politiek-merkantiele berekening en misschien ook wegens het gunstig vooruitzigt van den indigo aanbouw in Bengalen.

Menigvuldige proeven, die wat het indigo produkt aangaat in de laatste tien jaren op Java in het werk gesteld werden, hoe gering ook de aanbouw van hetzelve en gevolgelijk ook de daarop behaalde winst geweest is, hebben ons ten aanzien van de indigo kultuur met de volgende ondervinding verrijkt.

De indigo vereischt ten principale eene nieuwe vette en zoo veel mogelijk eene luchtige aarde, eenen grond die substantieel op zich zelve door geen voorafgegaan gebruik verzwakt en aan productive kracht verarmd is, of, waar zulks het geval door eene genoegzame bijzetting van andere zelfstandigheden zijne verlorene kracht terug ontvangen heeft en vervolgens nog verscheidene maanden in eenen rustenden staat onbebouwd blijft. De indigo planting moet bovendien onbeperkt over het gebruik der waterleidingen en over den graad der bewatering der indigo velden kunnen heerschen en zich op den bepaalden en het meest geschikten tijd, als planting [illegible]

[illegible] heeft men het mislukken der indigo plantingen op Java, aan den uitgeputten bodem toegeschreven, welke, verscheidene jaren achtereen voor de rijstkultuur gebezigd zijnde, zonder uitstel of tusschenpozing, of eene bijzetting van reproductive kracht voor de intermediaire aanplanting gebruikt is geworden. Daarom is het planten van den indigo, dadelijk na geëindigden rijstoogst op een en denzelfden grond in geenen deele aan te bevelen ten einde daarin een gelukkig resultaat te vinden, vermeenende ik zulks, door de volgende aanmerkingen nog meer buiten twijfel te stellen.

De padie aanbouw is van het invallen der zuid-west mousson afhankelijk en wordt door den meer of minderen regen bespoedigd of vertraagd. Voor zoo ver dat jaargetij naauwkeurig met de kentermaanden en dus in de maand november begint, is de bereiding der sawa's en de tijd der werkzaamheden voor het planten van den padie voegelijk met de maand maart geëindigd, en de oogst kan in de maand augustus plaats vinden, het uitgeputte aardrijk vereischt rust, of als een supplement eene kracht bijzetting door de menging met andere stoffen; voor welken arbeid en in verband met de geschikte bewerking van den grond, ruim eene maand tijd vereischt wordt. De zaaitijd van den indigo zou ten gevolge

daarvan in de maand september plaats grijpen en dus nog vroeg genoeg om aan de opschietende planten de vereischte hoedanigheid te geven, dewelke daarin bestaat, dat de planten sterk genoeg zijn om den neervallenden regen tegenstand te bieden.

Maar indien het tegenovergestelde gebeurt, de zuid-west-moesson weinig regen brengt of dezelve 2 maanden later dan gewoonlijk een ernstig begin neemt, zoo als zulks tegenwoordig plaats heeft, dan zal de tijd der padie planting te Pekalongang later en wel in de maanden maart of april moeten geschieden. De padie-oogst is dus voor het einde van september niet geëindigd en het natuurlijke gevolg hiervan zal zijn, dat de indigo te laat gezaaid wordt om de opgeschotene tedere plantjes tegen de verwoesting van de invallende west-moesson te beveiligen.

Daarom zijn niet zelden de *intermediaire* indigo plantingen op Java in den laatsten tijd mislukt, of wanneer dezelve ook eene dubbelde inzaam der indigo-bladen toelieten, het gebeurde, dat het snijden der bladen voor eenen tweeden oogst viel in eenen tijd, waar de bovenstaande padie-planting bereids eene toebereiding van den grond vereischte, dewelke evenwel nog met indigo beplant was [illegible] len weder later plaatsgrijpende padie-planting. De vertraagde tusschenplanting van indigo moet daarom een minder gunstig resultaat opleveren, en het blijkt eindelijk verder, dat alleen uit deze hoofde eene *intermediaire* indigo planting aan moeijelijkheden en toevallen onderworpen is, die eene daarstelling en begunstiging van zulken aard in geenen deele het woord voeren.

Om den indigo planter in de mogelijkheid te stellen zijne indigo bereiding op de meest voordeelige wijze daartestellen, wil de opsteller van de memorie den Javaan de verpligting opleggen, een gedeelte van deszelfs sawavelden en wel 200 jonken voor eene tusschen cultuur van den indigo aftegeven; zullende de Javanen van die helft tevens gehouden en verpligt zijn, onder den naam van sicapes, de indigo aanplanting waartenemen en den fabrikanten te wille te staan. Indien men niet enkel zijn eigen voordeel op het oog heeft maar tevens daarmede de belangen van het bestuur, onder wiens bescherming men leeft, behartigt en paart, voor zoo ver men belangloos en profonder den inborst van den Javaan benevens deszelfs verhouding tot zijne hoofden in overweging neemt, na die mate behoorde men van eene voordragt van zulken aard aftezien. De Javaan is door zijne hoofden zeer wel en genoegzaam onderwezen in hetgeen de begrippen van bezit, staat en regt van eigendom aangaat en aan geenen priester die van Mekka terugkwam en dus de stellingen van den Alkoran doorlezen heeft, is het vreemd gebleven „Dat de wijsgeren der vroegste tijden en de tolken van den goddelijken wil, die in den Koran uitgedrukt is, gezegd hebben, dat [illegible] gelijk de Antiloope aan den eersten jager behoort die dezelve dadelijk gewond heeft, (Menu IX 44; Indian digest III 432.)"

De Javaan is doordrongen van het denkbeeld dat de sawavelden die onder een gunstig voornitzigt deszelfs vreedzaam dessa verblijf omgeven, en van grootvader, vader en somtijds door aangehuwden regtstitel in zijn bezit kwamen, in de Gouvernementslanden aan geene willekeurige beschikkingen onderworpen zijn voor zoo ver de eigenaar aan zijne pligten gehoorzaamt. Hierop is deszelfs endregt gegrond, daarmede staat de meerdere of mindere graad in verband, waarmede de Javaan zich voor onze instellingen met eerbied doordrongen gevoelt en het geloof vinden in den bezitstand van den Javaan eenen grooten waarborg voor deszelfs gehechtheid aan ons bestuur.

Het voegt ons dus in geenen deele op het verjaard regt der inboorlingen behalve groote, in het staatsbelang gegronde, en als uitersten zich vertoonende beweegredenen, eene inbreuk te doen. Ware het dus ook dat de Javanen van het een of ander distrikt van Pekalongang zich voor eene beschikking over zijn eigendom en zijnen arbeid bereidwillig betoonden, zoo was het evenwel wel raadzaam voor ons, daaromtrent ergens eene ambtelijke tusschenkomst te doen gelden, waartoe bovendien het intermediair van het bestuur [illegible] inboorling bereids plaats heeft gevonden, of doch als de wensch van de bevolking daargesteld wordt? De vrije arbeid van den Javaan is door ons Gouvernement in geenen deele beperkt, en er is dus niets anders te doen dan de overeenkomst tusschen den Javaan en den indigo-planter voor de plaatselijke autoriteit aftesluiten, volgens de wetsbepalingen op de wijze van contracteren, tusschen den Inlander en Europeaan.

Het is een gunstbetoon en een blijk van groot vertrouwen in de bescheidenheid en billijkheid van den indigo aanbouwer gesteld, wanneer het Gouvernement tegen eene schikking van zulken tederen aard geene bedenking oppert; eene schikking waarvan het minste misbruik van de zijde van den kultivateur gemaakt, op rekening van het bestuur zoude gezet worden, waarin kwaadwilligen een groot voorwendsel tot aanhitsing en beweging van de inlandsche bevolking kunnen vinden en waaraan in het bijzonder gedurende de rampen van den tegenwoordigen oorlog in de nabijheid van Pekalongang niet te denken is. De maatregelen welke ons bestuur in den nieuwsten tijd voor de bevordering van de binnenlandsche welvaart van Java in het werk gesteld heeft, en waarvan bereids heilzame uitkomsten het gevolg geweest zijn blijven ons allen te dierbaar, om niet te wenschen dat dezelve van minderen prijs mogen blijven dan daarstellingen die voor de rust en de algemeene welvaart als gevaarlijk moeten beschouwd worden, ten principale op de schaal van het particuliere eigenbelang eene zekere hoogte bereiken en dus op den hoogsten stand van onze staatkundige en huishoudelijke welvaart in het algemeen minder gewigt leggen.

(*Het vervolg hierna.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Maart 15.—Eng. schip *Louisa*, A. Smith, van Batavia den 14den maart, naar New-South Wales, passagier: de heer J. Maughan.

BATAVIA.

Aangekomen.

Geen.

Vertrokken.

Maart 18.—Eng. schip *Burrell*, J. Mitcalf, naar Nederland.—Z. M. brik *Haaij*, 1ste luitenant G. E. Pool, koersstellende om de west.

Maart 19.—schip *Cornelia Henrica*, J. Sipkes Teijkes zoon, naar Amsterdam.—brik *Sophia Dorothea*, F. van der Steene, naar Antwerpen.—schip *Osij Sinjo*, P. Milleen, naar Samarang, passagiers: de heer A. Petel en mevrouw S. Cesar en 2 kinderen.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Anna Paulowna*; schepen Kolonist, Othello, Anthonie, Bantjar, Marquis of Hastings, Buitenzorg; brik Johanna Maria.—Eng. schepen Fredrick, Waterloo; brikken Oscar, Mary, Jessij.—Amerik. schip Magnolia.—Chineesche jonk Tjiok Anian.

SAMARANG.

Geene schepen aangekomen noch vertrokken.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Geen.

Vertrokken.

Maart 11.—schoener *Tartar*, R. Sijmons, naar Banjoewangie en Batavia.—brik *Nederlander*, H. Batten, naar de Molukkes, passagiers: majoor Kloosterhuis en familie.

Maart 13.—schoener *Blora*, F. A. Laming, naar Samarang.—galjes *Kim Hokhin*, I-ap Laijhok, naar Banjoewangie en Balie Badoeng.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregatten *Bellona*, *Dageraad*; korvet *Zwaluw*; schoeners *Iris*, *Zephijr*, *Circe*; roei-kanonneer-booten *No.* 9 en 13; zwaard-boot *No.* 18, kora kora *No.* 16, transport-boot *No.* 4; schepen Teksoen, Mattore, Louisa, The Fair Armenian, Vrouw Helena, Aurora; brikken Tiksing, Margaretha; schoener Rembang; kotter Delphijn.—Eng. schip Marquis of Anglesey.—Chineesche wankang Engkiet.

ADVERTENTIEN.

De Resident van Batavia maakt bij deze bekend, dat op zaturdag den 22sten dezer, voor 's lands kleeding magazijn alhier, voor rekening van het Gouvernement, publiek zullen worden verkocht de volgende in gemeld pakhuis zich bevindende lijwaden, als:

803	stuks	blaauw salemporis van 7 kaal.
246	„	dito dito. 9 dito.
1403½	„	Paliakatsche doeken Europeesche.
1896	„	dito dito. Indische.
[illegible]	„	[illegible]
402	„	Poetoes.
302	„	Chelossen.
100	„	Madrassche spreijen kleine.
585	„	Roode katoenen lijwaden.
150	„	Bengaalsche spreijen.
3500	„	Rood bastas.
940½	„	Europesche batiksche hoofddoeken.
880½	„	dito roode dito.
2073	„	Rood karwaas.

zullende de betaling van den koopprijs moeten geschieden voor ⅔ in zilveren en ⅓ in koperen munt.

BATAVIA, *den* 14*den maart* 1828.

De Resident voornoemd, BESIER.

—De Resident van Batavia, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, maakt bij deze bekend, dat op aanstaanden zaturdag den 22sten dezer, voor rekening van het Gouvernement, publiek aan de meestbiedenden zullen worden verkocht 86 banken en 2 tafels, door Zr. Ms. schip van oorlog KORTENAAR alhier achtergelaten; zullende de betaling van de koopsom voor ⅔ in zilver en voor een derde gedeelte in kopergeld moeten geschieden.

BATAVIA, *den* 17*den maart* 1828.

De Resident voornoemd, BESIER.

—Debiteuren van het vendu-kantoor, nalatig in de voldoening van het door hen verschuldigde over de maand november 1827, worden bij deze aangemaand, om hetzelve, [illegible] kantore te komen voldoen, ter vermijding van geregtelijke vervolging.

BATAVIA, *den* 19*den maart* 1828.

De Resident van Batavia, BESIER.

—Met referte aan de door den Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen in de Bataviasche Courant van den 9den februarij jl. no 18, geadverteerde verkooping van het bamboezen met adappen gedekte huis van den gewezen zoutverkooper te Doekoon, maakt de ondergeteekende resident van Soerabaija bij deze bekend, dat die verkooping nog niet heeft plaats gehad, maar op den 25sten maart aanstaande, ten overstaan van den assistent resident van Grissee, voor deszelfs bureau zal geschieden.

SOERABAIJA, *den* 8*sten maart* 1828.

De Resident van Soerabaija, VAN HAAK.

—De Resident van Tegal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, maakt bij deze bekend, dat ten zijnen bureele van heden eene inschrijving is geopend voor de leverantie van 20 dubbelde stellen paarden tuigen, voor de brievenpost karren dezer residentie. De gegadigden voor

deze leverantie worden bij deze uitgenoodigd om hunne inschrijvings billetten voor of op den 31sten dezer intezenden als wanneer de inschrijving zal worden gesloten en tot de uitbesteding worden overgegaan.

Zullende aan den minsten inschrijver worden uitbetaald een premie van 1 percent.

De Resident voornoemd,
VAN DE POEL.

—De Resident van Bantam brengt bij deze ter kennisse van elk en een iegelijk, dien zulks zoude mogen aangaan, dat op onderscheidene tijden in den loop van het afgeloopen jaar 1827, door de beambten der politie in deze residentie zijn achterhaald geworden twaalf kranjangs javasche tabak, dewelke door de eigenaars of begeleiders verlaten zijn geworden en sedert dien tijd aan het residentie kantoor zijn gedeponeerd geweest;—en dat mitsdien bij deze worden opgeroepen alle degenen, welke vermeenen daarop aanspraak te kunnen maken, ten einde op vertoon van behoorlijk bewijs van eigendom, dezelve tabak terug te erlangen; zullende ingeval zich binnen den tijd van zes weken, na dato dezer, zich tot dat einde niemand mogt opdoen, meergemelde tabak publiek aan den meestbiedenden worden verkocht, en over het provenu zoodanig worden beschikt, als bij de wet is bepaald.

De Resident voornoemd,
CERAM, *den 13den maart 1828.* F. H. SMULDERS.

—De waarnemend Resident van Japara en Joana maakt bij deze bekend, dat ingevolge verkregene autorisatie van den directeur van 's lands producten en civiele magazijnen, van den 18den dezer no. 775, eene inschrijving is geopend, tot de levering van de ondervolgende hoeveelheid rijst en padie, als:

76,000 pond rijst, te leveren te Japara op tijdelijke gefiatteerde aanvragen, aan de aantewijzen verbruikers regtstreeks, naar mate van de behoefte te verstrekken, van den 1sten julij aanstaande tot ultimo december 1829.

68,000 pond rijst, voor de behoefte te Karimon Java, op tijdelijke aanvragen in eens of meermalen in het jaar, regtstreeks op Karimon Java te leveren, van den 1sten juli aanstaande tot en met ultimo december 1829.

54,000 pond padie, voor dijnsbare paarden, en

7000 pond padie, voor de posterijen onder de afdeeling Japara, beide als boven op aanvragen te leveren te Japara, naar mate van de behoefte, van den 1sten juli aanstaande tot ultimo december 1829.

De rijst zal voor zoo veel noodig moeten geleverd worden in goede dubbelde zakken.

De biljetten tot de inschrijving, welke kan geschieden, zoo wel op iedere der hierboven gemelde hoeveelheden in het bijzonder, als op alles te zamen, zullen met in achtneming van het bepaalde bij het provisioneel reglement op de uitbestedingen, vóór den 16den april moeten ingezonden worden aan het bureau van den resident te Japara, zullende, op woensdag den 16den april, aldaar tot de opening daarvan worden overgegaan.

De gegadigden worden mitsdien uitgenoodigd, om hunne inschrijvings biljetten in te zenden, en de te houden uitbesteding op den voornoemden dag te komen bijwonen, zullende aan den minsten inschrijver eene primie worden uitbetaald van een percent.

De waarnd. Resident van Japara en Joana,
JAPARA, *den 29sten feb. 1828.* DE VOGEL.

Pro Fisco. EDICTALE CITATIEN.

Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, op het daartoe door den fiskaal R. O., bij denzelven Raad, gedaan verzoek, heeft verleend het tweede defaut en ten profijte regtens, admissie tot het doen eener derde citatie, ex superabondantie bij edicte *ad valvas curiæ*, tegen woensdag den 16den april eerstkomende, op en tegen allen en een iegelijk, die eenigen eigendom, actie of pretentie vermeenen te hebben op de provenuen van de hieronder volgende amfioen, als:

Van eene hoeveelheid roode amfioen, op den 20sten juni jl., te Ampel bij den chinees *Sie Djap* aangehouden, ter zwaarte van zeven spaansche matten en drie duiten, hebbende de waarde van twaalf guldens.

Van eene hoeveelheid roode amfioen, op den 14den juni jl., bij de huishoudster van zekeren *Lauw Tahoe*, te Matesch onder Soerakarta aangehouden, ter zwaarte van zeven duiten, hebbende de waarde van een gulden en zeven-en-twintig cents.

Van eene hoeveelheid amfioen, op den 7den juli jl., bij den chinees *Liem Tjoetiong*, nabij Bojolalie aangehouden, ter zwaarte van drie-en-dertig spaansche matten en zeven duiten, hebbende de waarde van zeven en vijftig guldens en drie-en-vijftig cents.

Van eene hoeveelheid van vijftien bollen, of twee en dertig katjes Bengaalsche amfioen, tusschen den 9den en 10den april ll., in eenen kuil nabij de rivier Kaliegong te Tagal gevonden, ter waarde van acht honderd twee-en-dertig guldens.

Van eene hoeveelheid amfioen, op den 27sten februari jl., bij den Dalm van den Prins *Pakoe Alam* te Djocjokarta aangehouden, en gevonden bij den Javaan *Trajam*, doch die zich door de vlugt heeft gered, ter zwaarte van achttien spaansche matten en zes duiten, hebbende de waarde van dertig guldens en vier-en-vijftig cents.

Van eene hoeveelheid amfioen, op den 9den januari jl., bij den chinees *Saoetjong*, te Soerakarta aangehouden, ter zwaarte van negentien spaansche matten, hebbende de waarde van dertig guldens en negen-en-negentig cents.

Van eene hoeveelheid amfioen, op den 8sten februari jl., bij de vrouw van *Tan Ping*, te Banaran onder Taman aangehouden, ter zwaarte van eene spaansche mat en twee duiten, hebbende de waarde van een gulden.

Van eene hoeveelheid amfioen, bij den chinees *Sie Kie*, gevonden en aangehouden, ter zwaarte van twee spaansche matten en twee duiten, hebbende de waarde van drie gulden en drie-en-zestig cents.

Van eene hoeveelheid roode amfioen en amfioenroet, bij den chinees *Sie Giok Tjien* gevonden en aangehouden, hebbende de waarde van een gulden.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende, tweede deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de derde maal dagvaard allen en een iegelijk, welke eenig regt, actie of pretentie vermeenen te hebben op gemelde onderscheidene provenuen, voortgesproten uit de overgifte van de hierboven vermelde amfioen, om op woensdag den 16den april 1828, des morgens te half acht ure precies, in persoon dan wel bij gemagtigden ter openbare rol van gemelden raad te compareren, ten einde het tweede defaut te purgeren en als nog te hooren refereren aan den ingediende elsch en stukken, alsmede te zien dienen van intendit, sub poene tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, van de puije van het raadhuis te Samarang, den 7den maart 1828.

De tweede deurw. en gezw. expl. voornd.
SCHWARTZE.

—Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Soerabaja, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven raad *Jacobus Cornelis Schmidt*, R. O., gedaan verzoek, hebben verleend het derde default en de profijte van dien regtens, met admissie tot het doen van eene vierde citatie ex super abundantie bij edicte ad valvas curiæ, op en tegen alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie, of pretentie te hebben op een, in den loop der maand mei 1827, ter reede alhier opgevischt scheeps anker, wegende circa 700 ponden, dragende geene bijzondere merkteekenen, en liggende thans, voor een ieder, ten toon op 's lands equipagie werf alhier, alsmede tot het dienen van intendit;

Zoo is het, dat ik *Dirk Swart* eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden raad, bij deze voor de vierde maal ex super abundantie dagvaard alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op het hierboven beschreven scheeps anker, om op woensdag die zijn zal den 14den mei 1828 des morgens ten half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren ter openbare rolle van meergenoemden raad, op deszelfs gewone audientie zal, om te zien dienen van intendit met de verificatoire bescheiden van dien, en daartegen te procederen als naar regten; sub poene tegen de nalatigen of non comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis te Soerabaja, den 11den maart 1828.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd,
D. SWART.

—Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, aan den advokaat Mr. Ocker Gevaerts, voor en van wege de desolate boedelkamer alhier, als administrerende de insolvente boedels van wijlen *H. L. Gezelschap* en *J. B. Muller*, heeft verleend het tweede defaut en eene derde citatie om te dienen van intendit, en bepaald den dag van regten tegen den 24sten april 1828;

Zoo is het, dat ik *F. H. Schouten*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, bij deze voor de derde maal dagvaard alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op voornoemde boedels vermeenen te hebben, om op donderdag den 24sten april 1828, 's morgens te half acht ure precies, te compareren ter rolle van meergemelden raad, dan wel eenen gemagtigden te zenden ten einde te zien dienen van intendit, met de noodige verificatie daartoe specterende.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis te Batavia, den 13den maart 1828.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd,
F. H. SCHOUTEN.

Pro Fisco.

—Alzoo, President en Leden in den Raad van Justitie te Soerabaija, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven Raad, *Jacobus Cornelis Schmidt*, R. O., gedaan verzoek, hebben verleend het eerste defaut en de profijten van dien regtens, met admissie tot het doen eener tweede citatie bij edicte *ad valvas curiae*, op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie of pretentie te hebben op

1 ijzeren anker wegende 250 pond.
80 bossen bindrotting.
30 deksels (toetoep-sadjies).
1 verrekijker.

Welke goederen door de ingezetenen van de dessa Tambak, op het eiland Bavian, zijn gered van zekere in de nabijheid van dat eiland omgeslagen schoener, genaamd DE HOOP, zonder dat het vaartuig zelve is gered geworden;

Zoo is het, dat ik *Dirk Swart*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaard alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie of pretentie te hebben op de hierboven omschreven goederen, om op woensdag die zijn zal den 16den april 1828, des morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ter openbare rolle van meergenoemden raad, op deszelfs gewone audientie zaal, ten einde het eerste defaut te purgeren, en alsnog hun vermeend regt en pretentie te institueren, voorts te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie als door den fiskaal R. O., ter rolle van den 5den maart 1828, is gedaan en genomen tot toewijzing van meergemelde goederen aan den lande, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten, sub poene tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis te Soerabaija, den 11den maart 1828.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd,
D. SWART.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

In de maand april aanstaande, de dag nader te bepalen, zal door den vendumeester te Samarang, voor rekening van den gecedeerden boedel van *Pieter Nicolaas* [illegible] verkocht

1. Een erf met het daarop staande steenen met pannen gedekt huis, gelegen binnen deze stad aan de oostzijde van de kerkhofstraat, wijk litt. E no. 543.

Een stukje land met het daarop staande steenen met pannen gedekt huis en bijgebouwen, gelegen buiten deze stad wijk litt. E no. 420.

2. Een erf met het daarop staande steenen met pannen gedekte huis, gelegen binnen deze stad, wijk litt. C. no. 259.
3. Een dito, wijk litt. D no. 367.
4. Een dito, wijk litt. D no. 365.
5. Een dito, wijk litt. D no. 366.

Op alle zoodanige conditien, als in tijds, nevens de bewijzen van eigendom, ten vendukantore voor de gegadigden ter visie zullen liggen.

De curatoren in den gecedeerden boedel van P. N. Doeve,
SAMARANG, P. W. DOEVE.
den 10den maart 1828. Mr. C. P. ARDESCH.

—Verkooping op regterlijk gezag. Op maandag den 31sten maart 1828 zal alhier ten huize van den ondergeteekenden bij executie, door vendumeester worden verkocht:

Zeker woonhuis van steenen met pannen gedekt, staande en gelegen bewesten het fort, toebehoorende aan den heer *Johannes Christoffel Holtrop*, voor en van wege den heer *Frans Jacobus Mente*, bij vonnis van den raad van justitie te Samarang d. d. 22 october 1827.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op de voorschreven vastigheid zoude willen opponeren tegen de executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

REMBANG, *De waarnd. exploiteur,*
den 12den maart 1828. J. AGERBEEK.

—Supra fijn blaauw laken, hagel in soorten, en europesche servetten, te bekomen bij VAN DASTEN en Co.

—Brandhout te bekomen bij VAN DASTEN.
in de Stad en op Goenong sahari.

—Op de vendutie van aanstaanden vrijdag den 21sten maart 1828, zal mede voor rekening van den heer *van Outeren*, staande op deszelfs vertrek naar Nederland, worden verkocht eene Barouchette benevens twee span goed gedresseerde wagen paarden met dies tuigen.

—Te koop, de nieuw en fraai gebouwde engelsche brik JESSEIJ, groot 122 tonnen last, nu liggende ter reede van Batavia, nadere informatie bij

MACLAINE, WATSON en CO.

—For Sale, the fine new teak built Brig JESSEY, under English colours, burden 122 Tons, now lying in Batavia Roads, apply to

MACLAINE, WATSON & CO.

—Bij *Scherius* en *Kemp* is te bekomen, versche gras boter, zoetemelksche kazen, puike hammen, opregte haarlemmer worst, gerookte ossentongen, haring, roode madera, rhijn en alle soorten van fijne wijnen, beste slaolie, eau de cologne, rozijnen, corenten, anjovis, koek en theebanket, fijne likeuren, seltzerwater, chocolade met en zonder baniljes, suikerwerk, hollandsche en manilla cigaren, tabak, snuif en diverse goederen meer.
19 maart.

GEBOORTEN.

Den 5den maart 1828 beviel te Soerabaija van eene dochter, de huisvrouw van *W. A. Palm*; dienende deze tot kennisgave aan familie, vrienden en bekenden.

—Heden verloste van eene dochter, de echtgenoot van
VAN BARTHOLD.
SAMARANG, *den 11den maart 1828.*

STERFGEVALLEN.

Heden overleed alhier mijn broeder *J. W. Evers*, in den ouderdom van [illegible] jaren, na een [illegible] lijden van 3 jaren, diep betreurd door zijne moeder en broeder J. G. CAMULING.
SAMARANG, wed EVERS.
8 maart 1828. P. A. EVERS.

—Op heden ontvang ik de treurige tijding van Brussel, dat mijn dierbare vader *F. Loriaux*, gepensioneerd luitenant kolonel der genie, aldaar aan de gevolgen eener beroerte is overleden, en geef langs dezen weg kennis aan vrienden en bekenden. C. LORIAUX.
CHERIBON, *den 10den maart 1828.*

NAGELATEN BOEDELS.

Allen die pretentie of iets verschuldigd zijn aan wijlen den op den 29sten januari j. l. alhier overleden 2den luitenant van den algemeenen staf *Abraham van Harencarspel*, worden verzocht opgave te doen aan de executeuren in den boedel.

LAVENI VAN HARENCARSPEL, geb. *Frecht*,
KLERK, *2de luit.*
PADANG, *25 februari 1828.*

—Alle degenen, welke iets verschuldigd zijn, dan wel te pretenderen hebben van wijlen *C. van Butselen*, in leven 2de luitenant bij de 19de afdeeling nationale infanterie, gelieven daarvan opgave te doen, binnen den tijd van [illegible]
[illegible] SALIS, *1ste luit.*
SAMARANG, [illegible]
11 maart 1828. *Kommissarissen in den boedel.*

POST-KANTOREN.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Rotterdam,	*Ned. schip Anthony*,	M. Azon Jacometti.
Sinkapoer,	*Eng. brik Jessey*,	B. de Souza.

Het paket brieven voor Nederland, met kapitein *M. Azon Jacometti*, zal op zaturdag den 22sten dezer, voor twaalf ure, worden gesloten.

BATAVIA, *De Postmeester,*
den 19den maart 1828. P. A. BIK.

VERTREKKENDE PERSONEN.

F. J. Stoelman en familie, vertrekken naar Nederland.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Paulus Arends heeft tot deszelfs generalen gemagtigden aangesteld den notaris *Bosse*.

—Kermisfeest, zondag 23 maart, bal en illuminatie, ten huize van *N. Rynbout*, alle ververschingen zullen verkrijgbaar zijn, entrée voor een heer, met of zonder dame, *f* 3.

[illegible] E.

Bal en Souper, op zondag den 23sten maart 1828, op den gewonen tijd.

De Secretaris,
W. A. KEUCHENIUS.

—Ten einde de heeren vreemdelingen, waardoor verstaan worden personen, buiten de jurisdictie der voormalige residentie Batavia gedomicilieerd, in de gelegenheid te stellen, het Bal en Souper in de Societeit de Harmonie, op den 24sten dezer, zonder hindernis te kunnen bijwonen, worden de heeren leden der Societeit, naar aanleiding van art. 35 en 36 der wetten en krachtens het bekend gemaakte in het Programma, uitgenoodigd zoodanige vreemdelingen behoorlijk in het introductie boek bekend te stellen, dan wel aan den ondergeteekenden schriftelijk op te geven, onverschillig of zoodanig vreemdeling reeds vroeger geintroduceerd is geworden.

BATAVIA, *De Secretaris der Societeit voornd.*
den 19den maart 1828. W. A. KEUCHENIUS.

(Zie verder het Bijvoegsel)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

DONDERDAG, den 20sten Maart 1828.

BERIGT AAN DE LEDEN DER SOCIETEIT DE HARMONIE,

Bij gelegenheid der BATAVIASCHE KERMIS.

NOTIFICATIE.

Wordt ter kennisse van een ieder gebragt, dat gedurende de aanstaande BATAVIASCHE KERMIS, niet zullen worden toegelaten, *Rijfelaars*, *Dobbelaars*, *Horoscoop-trekkers of Planeet-lezers*, *Kwakzalvers*, enz.; dat men niet zal mogen rondloopen met eenige verscheurende of andere schrik-verwekkende dieren of voorwerpen, menschelijke monsters of natuurlijke gedrogten; dat er bij voortduring met alle klem zal gewaakt worden, tegen alle soorten van bedelarij, en zakkerolders aan de heilige Justitie overgegeven zullen worden.

Alle suspecte personen zullen zich van eene *carte de sureté* moeten voorzien.

De Rooting der stand-plaatsen voor de tenten en kramen, zal plaats hebben acht dagen vóór het inluiden der Kermis.

BELANGRIJK BERIGT.

Het minzame geëerde Publiek van *Batavia*, wordt bekend gemaakt, dat gedurende de Bataviasche-Kermis, alle [illegible] *Zwijnshoofd*, in de [illegible] Varkenssteeg, zal te bespreken zijn, de wijdberoemde Tandmeester LEHMANS NATHAN DENTZ, welke op de Passer-dagen de Armen *gratis* en *officieus* zal bedienen.

Bij hem is te bekomen, eene exquise *Parel-wassching*, om de Tanden en Kiezen te versterken en te zuiveren, en bij iedere mond-opening het blankste gebit te vertoonen. Het gerenommeerde *Savon de Paris* vóor Zomer- en Nacht-vlekken, Vel-ontsteekingen, Jenkingen, Sproeten, kwalijk riekende Adems, Puisten, roode en witte Opdragtigheid, schilferachtige Uitslag in het aangezigt, of wáár die ook geplaatst is. Debiteert ook, met veel succes de *Aromatieke Snuif*, welker kracht voor elk van veel aanbelang is, en speciaal voor een ieder die zijn brood door zijn gezigt verdient, ja vóor de zoodanige die daar door aan het gezigt lijden, gelijk *Chinesche Wagenmakers* die roode oogen hebben, door dagelijks bij het vuur te werken; maakt die in het aangezigt zeer Geel of Bruin van Verwe zijn, dat het Vel Sneeuw Wit en aangenaam wordt; maakt Oude Tronies Jong; repareert alle Bouwvallige Aangezigten; — [illegible] ter verdrijving van *Weegluizen*, *Kakkerlakken*, *Scorpioenen* en *Hagedissen*, waardoor hij meer dan Honderd Vastigheden, één Buitenplaats, één Kasteel, twee Zee-Schepen, benevens Drie [illegible] gezuiverd heeft, en eindelijk een Preservatief tegen alle Impotentie en Pijpaser, alles PROBATUM; — hij abonneert zich voor het Soigneren der Tanden en het Epureren der ooren. Daartoe verzocht zijnde, gaat hij ook uit *Piedjitten*.

WAFEL-KRAAM van *BETJE SPAANDONK*.

Deze WAFELBAKSTER, de Nicht van *MEES*, maakt aan hare geëerde begunstigers bekend, dat hare nieuwmodisch ingerigte en van alle Commoditeiten voorziene *Wafelbrik*, dit jaar geplaatst is, bij den ingang van het *gebed zonder end* op *Rijswijk*; zij recommandeert zich in de voortdurende gunst van alle lekkerbekken; — hare lieve zeer netjes ingerigte kabinetjes zijn bijzonder geschikt voor *Rendez-vous* van het fatzoenelijk publiek; belooft eene prompte en zindelijke bediening; presenteert hare allerbeste *Wafels* voor ƒ 1:- het dosijn, met keurige *Hollandsche Boter*, *Melis Suiker* en *Ceylonsche Kaneel*.

AVOND-VERGASTINGEN,

te bekomen aan het Bureau voor *Inlandsche Kunst-Vlijt* te Batavia.

MELK-SUIKEREN.

Eene geheel nieuwe uitvinding, dienende om veel moeite te besparen bij het bereiden van *Slemp*, *Anijs* of andere *Melkdranken*, en tevens den gebruiker eene zeer aangename afwisseling te verschaffen (voor eene geringe koste) der onderscheidene volgende *Specerij-smaken*, als:

SLEMP-SUIKER, het Pakje (genoegzaam voor één mengel Melk) kost 4 Stuivers. Het doosje (van verdubbelde Specerij-kragt) à 6 Stuivers.
KANEEL-SUIKER, het Pakje van voornd. inhoud à 4 en het Doosje à 6 Stuivers.
NAGELEN-SUIKER, „ „ „ „ à 3 „ „ à 4 „
CITROEN-SUIKER, „ „ „ „ à 3 „ „ à 4 „
ANIJS-SUIKER, „ „ „ „ à 3 „ „ à 4 „
KANEEL-SUIKER, (voor de *Kraam-Kamer*) het Doosje 8 Stuivers.
VANILLE (*Banilje*) SUIKER, het Doosje 8 Stuivers.

GEBRUIK DEZER SUIKEREN.

Voor den gezonden als een aangenaam Melkdrankje, vermenge men deze Poeder vooraf met een weinig koud water, [illegible] reeds kokende Melk vereenigd, hetwelk men al roerende, [illegible] zachtjes laat doorkoken; en verder vele gastronomische agrementen, welke tot het officie van de *Keuken* behooren.

Deze Poeders door alle Gebak-soorten, Melk-vlade, gekookte Rijst, enz. gebezigd, deelt eene delicieuse Podding-smaak aan dezelve mede, boven alle verwachting.

Voor Zieken, hoestende en aan borst-[illegible] lijdende, in alle deze gevallen, wordt dit als een Balsem verzachtende en extra verkwikkende Borst-Suiker (vooral als boven vermengd zijnde) met slechts zoo veel water, in plaats van melk, gekookt, of ook met een gedeelte Sago of Salep-poeder vermengd, dan te zamen in 4 tot 8 parten verdeeld, en (als boven) met zoo veel parten water of dunne bouillon vereenigd, over een zacht vuur gebragt, en alzoo tot eene dun Syroopachtige boeboer gekookt, levert zij den lijder, als een aller versterkendst en aangenaam herstellings middel, tevens eene zeer krachtige en voedende spijze.

Wijders kan men aan voornoemd Bureau de volgende keurige Artikelen bekomen, als:

SIROOP VAN PUNCH (*uitmuntend*) *à 30 stuivers de heele en 18 stuivers de halve fles.*

BISSCHOP TINCTUUR, à 8 stuivers het enkele, en [illegible]

[illegible] *gezonde morgendrank, die extra gezond en versterkend is), à 8 stuivers het flesje.*

TABAKS PARFUM, (*geurig en krachtig*) *genoegzaam om een half à twee pond gewone Amersfoortsche Tabak, in kwaliteit, dubbeld te verbeteren; à vijf en een halve stuiver het flesje.*

Deze Parfum op een weinig vuur of heete Kagchel gebragt, parfumeert het gansche vertrek, op de wijze des Berliner *Räucher-Pulvers*; en wordt daartoe bijzonder in de Zieken-kamers gebezigd.

GROOTE KONINKLIJKE DIERGAARDE.

De ondergeteekenden adverteren met allen Eerbied, aan alle Liefhebbers der Natuurlijke Historie, dat zij met hunne Natuurlijke Curiositeiten, waarvan de Pracht en Schoonheid nog nimmer in dit Land is aanschouwd geworden, in deze stad zijn aangekomen, waaronder zich bevinden de navolgende *Levendige Beesten uit de Oude en Nieuwe Wereld*, als:

De JONGE OLIFANT uit *Mesopotamien*;
De Groote Koninklijke gestreepte TIJGER uit *Californien*;
met een TEEFJE in één hok opgesloten;
De JAPANSCHE BEER;
De Gedresserde APEN van *Lapland*;
De Groote UIL uit het *Kafferland*;
Wel afgerigte BADJINGS, en
Onberedeneerd Moedige JAN KRIEKS.

De eigenaars durven zich flatteren de agiliteit en *tours de force* dezer Dieren, zoo ver zonder dwang en zonder stok gebragt te hebben, dat men zulks nooit van zulke woeste verscheurende Gedierten gezien heeft, zoo dat Stedelingen, Vreemdelingen, Burgers en Buitenlui, uit ééne mond bazuinen zullen, dat de Eigenaars het toppunt hunner glorie, hun grootste Triumf hebben bereikt; zullende de [illegible] op [illegible], de Beer een *Pas de Zephyr* en de Uil op de bekende wijze van *Radjah poelang*, landaffen.

De Vertoonplaats is op Rijswijk.

NOTA BENE. De Beesten zullen om *acht* uren des avonds gevoerd worden; het is als dan het oogenblik dat men zal komen te zien, hoe ver de Eigenaars het gebragt hebben, met de wonderbare heerschappij en krachten van den Mensch over het wreedste Bosch-Dier uittestrekken, door met Wilde Dieren op een familiairen voet omtegaan. De Eigenaar zal met een stuk Vleesch in het hok van den *Tyger* gaan, laat hem daarvan iets eten, en neemt het overblijvende weder terug; Nog nimmer hier gezien.

X. VAN AKEN en Y. MARTIN.

BAMBERG EMANUËL,

bekend als de habielste en vermaardste Kunstenaar in TOURS D'ADRESES en MECHANIEKE SUBTILITEITEN, Voornemens zijnde om nog tot Zondag den 25sten Maart alhier te [illegible] *zon*, met de *Drie Moriaantjes*. Men moet zich wachten voor menschen die zich voor hem uitgeven, want gemelde heeft geen Broeders of Compagnons, die voor hem rondloopen.

ZEGT HET VOORT.

ALHIER IS GEARRIVEERD *BRAVO VERMACK*,

Mr. Koekenbakker uit de Gloeijende Oven te Deventer.

Somt met zijn Bossche *Koekkraam*, op de Groote Markt te *Rijswijk*, alwaar te bekomen en ook te verbakken zijn, allerlei soort van Bossche, Kruid- en Fontijn-koeken; des morgens warme Bolisjes en warm Gebak, Venlosche Klontjes-Koeken, *Kwee-poetoe*, Thee-Moppen en *Opak*.

NB. Er worden geene Koeken afgegeven, dan met een Billet van oorsprong.

VOORLANDERS AAN JICHT EN DAARAAN GRENZENDE SMERTEN.

Wanneer wij dagelijksch hooren, de groote hoeveelheid Lijders aan *Jichtsmerten*, zoo moeten wij verbaasd staan, dat niet al spoediger, kundige mannen, iets ter leniging van deze geduchte smerten hebben uitgedacht, [illegible] het *Bureau* voor INLANDSCHE KUNST - VLYT, [illegible], schuins over de Ouden Brugsteeg te *Amsterdam*, waarvan eene *Branche* zich bij gelegenheid der Kermis, te BATAVIA gevestigd heeft, heeft het mogen gelukken eene zeer treffende ontdekking voor die ongelukkigen te hebben mogen; meester worden hebbende men, besloten dit keurig middel aan het publiek te offreren voor loopig verschillende menschen in de arbeidende klasse (als *Schippers-knechts*, *Schoonmaaksters*, *Koelies*, *enz.* enz), dezelve met het aangenaamst gevolg doen bezigen, waardoor zij tot aller genoegen genezen zijn.

Het enkel Potje kost 8 St. en het dubbeld Potje 16 St.

NB. Tevens is terzelfde Bureau te bekomen, het in Engeland zoo bijzonder beroemd OPODELDOCH, à 24 Stuivers de Flesch, wordende aldaar zeer gebezigd tegen alle *Brandpijnen*, *gestootene Bulten* en andere uitsteekende *voorwerpen* en *kwetsuren* aan het hoofd, ter dadelijke genezing derzelve.

Met voorkennis van de Edel Achtbare Burgervaderen van de Stad *BATAVIA*.

GROOT VAUXHALL, BAL, CASSINO EN *AVOND VERMAAK*,

in het Locaal DE HARMONIE, het gewezen Punchhuis van *Beertje*, des avonds om *acht* uren, alsmede alle MAGISCHE GOCHEL - STUKKEN;

Alle Exquise consumabelen zullen verkrijgbaar zijn. Men zal zich ook van extra fortifierende *Bouillon* kunnen doen bedienen. Ter zake van de schoone gelijkvloersche situatie, durft men zich met de welwillendheid der Ingezetenen en Vreemdelingen vleijen; het BAL zal door den ondergeteekende gedirigeerd worden.

Op den 25 dezer eene voortreffelijke frapante representatie.

PS. Men zal een overheerlijk genot van de *Zuida-wind* hebben.

P. 'T LAM, Successeur van LIMOENTJE

DE GROOTE KUNST - GALERIJ VAN WEENEN,

Is met permissie van de Weledel Achtbaren heer Resident, dagelijks te bezigtigen, op het Plein van het oude Fort *Rijswijk*.

Het Mechanismus van deze in Was geboetseerde, sterk gelijkende Afbeeldingen van benoemde Personnaadjen, de beweging zoo natuurlijk als een levendig mensch te doen imiteren, is het *neo plus ultra* der tegenwoordige Werktuigkunde op de staats-huis-houdkunde toegepast.

In hetzelve wordt de Aanschouwer als het ware teruggebragt in de goede oude tijd onzer Voorvaders; want men ziet er den moord, gepleegd aan WILLEM den Isten te *Delft*, door Balthazar Gerards, als ook het grootmoedig gedrag van den Burgemeester VAN DER WERFF te *Leyden*; de moord aan DE WIT, en meer andere aandoenelijke Tafrelen, welke door schittering en eigenaardigheid van kostuum, een lagchend gezigt opleveren.

Ambachtslieden en Kinderen betalen halve entrée.

De verlichting begint met Zonsondergang.

GROOT CAROUSSEL en HORIZONTAAL BEWEGENDE [illegible]

Nog nimmer en [illegible]

Deze gezondheids bevorderende beweging, is door de Commissie van Geneeskundig Onderzoek, bijzonder aanbevolen, ter verdrijving van alle duizeligheden en stramme leden.

OEFENINGS-[illegible]

Op het Plein te Rijswijk, naast de [illegible] Kraam van Betje Spaandonk.

NICOLSONS GEZONDHEIDS - ZOOLEN,

Geïmiteerd door TITUS DE LIEM, Mr. Schoenmaker te *Batavia*.

In *Engeland* worden sints 20 jaren deze *Gezondheids-Zoolen*, met ongemeene goedkeuring gebruikt, waarvoor de uitvinder ook het Koninklijke Patent bekomen heeft, uit hoofde van derzelver vele deugden; — dezelve geven aan den voet eene balsamieke warmte, weren de koude en het vocht van den grond, terwijl zij den voet, bij door eene zachte hardigheid, beletten den dikwerf pijnlijken druk van het Boven- en Benedenlandsch grind te bespeuren; zeer de aandacht van den gevoeligen Podagrist of Jichtigen lijder waardig, en daar zij zeer zacht en dun zijn, zoo kan elke Dame dezelve onmerkbaar in haar *Schoen* [illegible] *Laars* gebragt zijnde, den marsch zeker eene derde korter en gemakkelijker maakt, terwijl zij tevens de ongezonde uitwasemingen der voeten dadelijk tot zich nemen.

Kosten de deze GEZONDHEIDS-ZOOLEN *slechts* acht *stuivers het paar*.

Winkeliers en Scheeps-kapiteins, geworden bij partijen, op dit artikel een aanzienlijk *Rabat*.

DE VAN OUDS GROOT BEROEMDE *AMSTERDAMSCHE*

DRIE - KROONEN.

Door de troep van J. H. DESSAUR, gepriviligeerd door Z. M. den Koning der *Astynen*, zal vertoond worden, allerlei soort van MIMISCHE en *PLASTISCHE*, [illegible] *FISCHE VOORSTELLINGEN*, alsmede, [illegible] groot SPECTAKEL ACROBATE EN VENTRILOQUE, [illegible] van een *Pas de Fricassée* en de dans [illegible] *Landen*.

Om negen ure des avonds op het [illegible]

NB. In de zaal zal men niet mogen rooken en geene wint te buitjes aanhebben.

PHILIPPE DU MOULIN,

(Alias VAN DER MOLEN,)

is van *Zierikzee* in *Zeeland*, alhier gearriveerd, met het Amerikaansch Fregat ASTREA, ten reede van *Batavia* geankerd, en heeft aan boord een Assortiment voorbrengselen van de *Paruikemakers-Kunst*, zoo als nimmer in deze Parages gezien is.

Daar hij naar *Canton* en andere Chinesche Havens bestemd is, om het grootste gedeelte zijner lading, bestaande uit staarten voor Chinezen van allerlei rang, van den Mandarijn af tot den geringsten koelie, te lossen, en het voor Europesche behoeften geschikt gedeelte bijna geheel op reis gedebiteerd is, door de noodlottige omstandigheden, waarin zich de hoofden van de meeste Kolonisten, welke hij onder weg bezocht heeft, zich bevonden, biedt hij zijne geringe voorraad uit de hand in eens Factuursgewijze aan, tegen billijke Zierikzeesche prijzen, zoo als dezelve op de laatste Kermis aldaar zijn genoteerd geweest.

Voor het grootste gedeelte bestaat de Factuur uit *valsche Haarlokken, en Ghignons;* en voor de heeren uit *heele*, *halve* en *kwart Paruiken*, van allerlei kleur en soort van haair.

Hij heeft nog een aanzienlijk Assortiment fijn gehakt haar, geschikt om Baarden, Knevels, Wenkbraauwen, Bakhaarden en andere onderscheidings teekenen van mannelijke achtbaarheid en kracht daartestellen of te versterken, zonder dat immer dit bedrog kan worden ontdekt; staande hij een jaar na zijne afreize van hier, in, voor het uitvallen of verkleuren; zijne haar-soorten zijn bijzonder geschikt voor de kwade moesson.

Hij bezit verschillende *Arcana*, om het haar naar welgevallen te kleuren of te doen uitvallen, zonder dat de huid daardoor eenigzins lijdt.

Hij gaat niet uit of moet ontboden worden, en neemt geene andere specien in betaling aan, dan oude *Pilaar-Matten*, dewijl hij eerstdaags van hier naar *China* vertrekt.

Hij koopt en neemt in ruiling aan, goed haar en vooral staarthaar, hetwelk hij tegen hoogen prijs genegen is inkoopen; doch hij vreest hierin op deze Plaats niet te zullen slagen.

Hij is des ochtends te spreken, gedurende de Zeewind op het Vierkant in den Nieuwen Aanleg, *of bij mevrouw tegen den middag; — met den Landwind gaat hij weder naar* [illegible]

MEN MOET HET ZIEN OM HET TE GELOVEN.

Met permissie van den Achtbaren heer Resident, wordt aan het geëerde publiek bij deze ter kennis gebragt, dat de persoon van

ANTJE BAPA SENGOT,

Ontdekt aan de noordzijde van het Vuurspuwende Gebergte *Idjing*, nabij de Stad *Banjoewangie* op het eiland *Groot Java*, alhier is aangebragt.

Deze zonderlinge persoon is onderzocht te zijn, een gedroste slaaf van den voormaligen Gouverneur Generaal *Jan Mautzuiker*, en heeft zich gedurende al dien tijd [illegible] den moeten erneren met wilde struiken en Piesang Monjet. Zijne spraakdeelen zijn verlamd, zijn geheel ligchaam uitgedroogd [illegible] licht [illegible] wonder, der in alles verzorgende en koesterende natuur; ter afscheids neming van zijne hem steeds dierbare landgenooten, zal hij gedurende deze Kermis voor het laatst te bewonderen zijn, [illegible] deze Kermis de reis naar *Makasser* zal ondernemen, als zijnde beroepen door Z. M. den Koning van *Bony*, hierom kondigt men zijne laatste presentie op Java nogmaals aan, om een ieder in de gelegenheid te stellen van het grootste wonder van de regelmatige afwijking der natuur, nog éénmaal te kunnen zien.

Vertoonplaats op de hoek van Billardstraat op *Rijswijk*, in de Tent alwaar zijn profil voorhangt.

GROOT DEPÔT VAN DE *ZOSTERA OCEANA MOLUCQUO*.

Deze heilzame MATRASSEN, worden in deze heete gewesten, aan alle liefhebbers van koele en lange nachten ten sterkste aanbevolen.

Adres in de VLIEGENDE VADOEK, op de groote markt te *Rijswijk*.

DE MECHANICUS
HADJIE MOCHIDIEN,

Mr. EXTEROOGEN SNIJDER en NAGEL-REMEDIEERDER.

Te *Haarlem* op de Tentoonstelling met eene Gouden Medaille van Nijverheid beschonken, heeft besloten daar hij al reeds vele van zijne Mechanische, Chemische Vijlen ter uitroeijing van Likdoorns, Wratten, Eelt en Steenpuisten verkocht heeft, op aanzoek van vele deskundigen zich gedurende de *Bataviasche Kermis* nog veertien dagen alhier optehouden, kunnende men wanneer men in den tijd van twee minuten van de pijn niet bevrijd zal zijn, zijn geld terug bekomen.

Is Gelogeerd in het *Zeemans-Welvaren*.

C. K. PRINS, Staande met zijne Tent op de Botermarkt, op den hoek van *Rijswijk*.

Het talrijk getal Aanschouwers, hetwelk zijne Jonge, Schoone, Sterke JUFVROUW, met haar' reusachtigen Echtgenoot, de *Bataviasche* CAJANUS, lang zeven voet, en hun aangenomen Zoontje, op alle Kermissen van ons Vaderland gehad hebben, de bewondering welke zij wegens hunne lengte, zwee van lijf en welgemaaktheid verworven hebben, verwittigt hij het gerespecteerde Publiek van Batavia, dat zij in voornoemde Tent gedurende de *Bataviasche Kermis* bezigtigd zullen kunnen worden.

De vigoureuse DAME is 21 Jaren oud, weegt twee honderd en zes Ponden, geboren te *Montfoort;* niettegenstaande hare lengte is zij zeer schoon en welgemaakt, bezit zulk eene ontzettende procreätive spieren- en nierenkracht, dat zij een stuk geschut, (zes ponder) en een zwaar Scheeps-Anker met hare schoone golvende haren opligt, als of het niets is; haar aangenomen Zoontje, gevonden op den *Blaauwen Berg*, van het Bokkenezer ras, is zeer merkwaardig, door dien zijn aangezigt juist op de regte plaats zit; men gelieve te observeren hij niet krom of scheef, of dik van hoofd, of in elkander gegroeid is, gelijk er wel sommige Mannetjes of Vrouwtjes op de Kermissen komen, maar dat zijn onderlijf door Professor *de Riemer* als zeer remarquabel is geëxamineerd geworden, dat zijne ligchamelijke deelen zeer schoon geplaatst en zeer geschikt zijn voor ieder Kunstenaar om afteteekenen, wegens hare schoone proportie en houding; *hij is vier span lang.*

De Beschrijving dezer Natie is te vinden in de [illegible]

De Vertoonplaats is in de Tent, alwaar de *Sterke Jufvrouw* met de *Bokkenezer Huzaar* uithangt. Op de laatste dag zullen de Weeskinderen *gratis* worden toegelaten, mits door een Dieken verzeld.

ROB-ANTISIPHILITIQUE.

Verkrijgbaar bij den heer Professor JAN VAN PALEMBANG, in de Korte Theewaterstraat te *Batavia*.

BERIGT.

« Er wordt (zegt het *Journal de Parijs*) alhier eene « nieuwe Compositie verkocht die *Vloeistof van Java* « genaamd wordt en welke dient, om de haaren te doen « groeijen, fraai en zacht te doen worden en alzoo te be- « houden, deze Compositie heeft niets overeenstemmende « met de tot heden toe verkocht wordende *Arcana*, « want al heeft men reeds [illegible] « [illegible] zonder vrucht ble- « ven, kan men toch verzekerd zijn, dat de *Vloeistof van* « *Java*, volkomen aan de verwachting beantwoorden zal. « Men is deze kostbare ontdekking verschuldigd aan de « nuttige nasporingen van den heer *Cluxberg*, een Chimist, « geboortig van *Hamburg* en wonende in de *Rue des bons* « *Enfans no. 11* te *Parijs*, die de nuttigheid van dit « middel voor het *Doctors-Collegie* bewijzende, van het- « zelve zulk eene gunstige aanbeveling aan den Minister « van Binnenlandsche zaken ontvangen heeft, dat de heer « *Cluxberg* bij Koninklijk Fransch Decreet, daarvoor ge- « brevetteerd en bij uitsluiting tot de fabricage geautori- « seerd is.

Een zijner Correspondenten is, ter gelegenheid van de Bataviasche Kermis *te bespreken in den* Geschoren Engel.

ALHIER IS GEARRIVEERD *MAGNUS MORIS*,

Vermaard gezigtkundige en wijd beroemde uitvinder en Slijper der KITTEL-STERRE BRILLEN, voor jong en oud, rijk en arm, zoo voor Cataract als ver- en bijziende oogen;

ook dienen zij om de gezigten van alle menschen te versterken, in de grootste duisternis te zien en de verborgenheden der Natuur te ontdekken. Men heeft in zijn gansche leven maar één *Kittel-steenen Bril* noodig; NB. als hij niet breekt.

Hij heeft onder anderen BRILLEN voor kortzigtigen en kleingeestigen, vóóruitzienden en speculanten, om de voorwerpen uit derzelver waar gezigtpunt te doen beschouwen; — tegen het scheelzien en de afgunst; — om het lonken te doen uitkomen of te bedekken; Brillen voor beoordeelaars van verschillende aard: *Critici, Recensenten Arbiters enz.*, — ten einde de onderwerpen hunner beschouwing, naar gelang der omstandigheden, geheel anders te doen schijnen, dan zij zijn, door dezelve hetzij vergroot of verkleind, verfraaid of min schoon, te doen voorkomen, dan wel geheel aan het gezigt te onttrekken, in stede van het voormalig, thans bijna alom afgeschafte door de vingeren zien. [illegible] *Brillen*, voor oude vrijers of afgeleefde Jongelingen, welke het dubbel voordeel hebben, van het verdoofde oog als van jeugdig vuur bezield te doen tintelen en de voorwerpen der Min in al hun schoon te doen voorkomen. Hij hoopt in één woord aan alle de behoeften van zijne geëerde begunstigers te zullen kunnen voldoen.

Hij recommandeert zich, en gaat niet uit of hij moet ontboden en met Rijtuig afgehaald worden; te gelogeerd in de vergulde Tapir.

GUILLAUME BASTIDE DU CORSET,

van MONTPELLIER:

Is alhier, bij gelegenheid van de aanstande Kermis, aangekomen, met een *Magazijn*

CORSETTEN

van eigen maaksel en vinding, en al wat verder tot het vak der RIJGLIJFKUNDE behoort, geheel in den nieuwsten smaak.

Hij heeft onder anderen het middel gevonden, om door eene vernuftig aangebragte drukking, bij beide de Sexen, de te veel uitgezette ligchaams-deelen, naar verkiezing te doen [illegible] houden; het [illegible] staltigheden van het bovenlijf te doen verdwijnen.

Hij neemt alleen de vrijheid, het publiek, vooral de *Schoone Sexe* te observeeren, dat om wel bediend te worden, zijne persoonlijke hulp noodig is, zoo voor het van pas maken, als voor het behoorlijk aandoen; en ten einde de vrees voor bekendwording van dus verre verholene gebreken weg te nemen, biedt hij aan, dagelijks van 7 tot 9 uren, des avonds te zullen vaceren ten zijnent, in het *Hotel des Modes* no. 17, bij Madame HARTOG, alwaar de Dames des verkiezende, gemaskerd zullen worden toegelaten.

De Weduwe van den Diaconie HOOFDMEESTER

M. BELGRADO, Adverteert:

Dat zij, om hare Arme Natuurgenooten, ook aan geene zijde der Oceaan, in deze Indische gewesten te helpen, alhier is aangekomen, dat zij de [illegible] sedert [illegible] *Hoofdzeer*; [illegible] middelen aan de hand om hetzelve zelfs in het geheim te genezen.

Is gelogeerd in het Hotel *des Empereurs*.

WONDER DER NATUUR.

Bij gelegenheid van de *Bataviasche Kermis*, wordt aan het publiek, in de Tent daar de GOERAMIE en de HAAS, en de *Haas-Goeramie* of *Goeramie-Haas* uithangt, ter bezigtiging aangeboden:

Een jong GOERAMIE-HAASJE of HAAS-GOERAMIETJE van *zeven* maanden, van het mannelijk geslacht, even zoo door vermenging van eene Samarangsche *Goeramie* met eenen Cheribonsche *Haas* geboren, als in Spanje uit het Huwelijk van *Paarden* en *Ezels*, *Muil-Ezels* ontstaan. Men hoopt zoo gelukkig te zijn, van nog eene tweede vrucht van deze proeve en dan eene van het vrouwelijk geslacht te zullen trekken, ten einde te onderzoeken, of dit zonderling voortbrengsel van vermenging van koudbloedige en warmbloedige dieren, in zich zelve voor voortteeling geschikt is, waardoor voor de tafels der Epicuristen en Gastronomen, eene belangrijke Schotel zoude zijn gewonnen, en meer nut gewrocht, dan door zekere expeditie van eenen Parijschen Paruikemaker naar *Borneo*.

FLOREAT ARS MEDICA.

JAQUES DES AVANTURES, *eerste lijfarts van Z. M. den Koning van Owyhee, en Ridder van de Zon van Owyhee en den vergulden Yam van Otaheite;*

Is op zijne reis rondom de waereld met de *Owyheesche* Corvet van Oorlog *Pomare*, ter reede van *Batavia*, laatst van *Port-Jackson*, aangekomen en vernemende dat het kermis is, zijne intrek genomen in den *Gouden Moriaan*, schuins over het *Versteende Wittebrood* te *Batavia*, alwaar hij dagelijks gedurende de Kermis te spreeken is.

Hij heeft geen ander doel dan de lijdende menscheid te hulp te komen, en in dit opzigt, doet het hem leed hier alles zoo gezond te vinden.

Hij heeft eene geheel eigene en bijzondere Methode. Hij is warsch van Aderlatingen, Purgantia en verdere Asthenie bevorderende middelen, zelfs van de zoo beroemde Bloedzuiger-Kuur van *Broussais*, overtuigd dat het menschdom [illegible] onder Bloedzuigers [illegible]

Hij is weinig voor opwekkende of stenische middelen. Hij verwerpt alle aanwending van electriciteit, galvanisme en magnetisme, vooral het laatste; om dat hij aan zijne oudste Dochter daarvan de gevaarlijke gevolgen ondervonden heeft, die in een Magnetisch rapport met den Kroonprins van *Owyhee* door een [illegible] gebragt, [illegible] heeft gewikkeld, waardoor hij *malgré lui*, grootvader is geworden.

Neen, hij heeft eene eigene Methode, gegrond op zijne ontdekking van de zitplaats van de ziel in de *Ooghoeken*; waardoor de oogen, te regt, worden genaamd: de *Tolken der ziel*.

Hij stelt zich alles *Rond* voor (gelijk Dr. [illegible] onlangs mede heeft beweerd), God, — de wereld — tijd en onsterfelijkheid: — wat ook de Mathematici mogen beuzelen over de *Lijn*; het *Punt* is het eenige volkomene, enz.

Volgens deze leer dringt hij met zijne zieltolken door, tot in de geheimste verborgenheden van den ziekelijken toestand zijner lijders, en zij die den aanblik van dezelve kunnen verdragen, mogen zich vleijen met spoedig herstel, het geen minkostbaar tevens is, om dat men de hulp der Pharmacie niet behoeft.

Te BATAVIA, ter LANDS DRUKKERIJ.